

ΤΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Δευτε ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

«Ο κ. Μύρστον κύτταξε συνωφρωμένος την Πέγκοττυ — με κάποια τύψη, όπως μου φάνηκε. Έπειτα είπε, γυρίζοντας το κεφάλι του προς έμένα, μά κυττάζοντας τα πόδια του αντί του προσώπου μου:

— Είνε ελάχιστα πιθανόν να συναντηθούμε και πάλι στο μέλλον. Αυτό θα ήταν καλό για όλους μας, γιατί τέτοιες συναντήσεις δεν μπορεί να είναι ευχάριστες. Δεν μπορούσα να περιμένω ότι ένα παιδί που επαναστάτησε πάντοτε έναντι της δικαίας εξουσίας μου, την οποία εξασκούσα για το καλό του, θα φερνόταν τώρα με περισσότερη ευνοια απέναντί μου. Υπάρχει μεταξύ μας αντιπάθεια...

— ...που χρονολογείται πριν από χρόνια, δεν είν' έτσι; τόν διέκοψα.

Χαμογέλασε, κυττάζοντάς με με το πιο μοχθηρό βλέμμα που μπορούσε να βγίη από τα μαύρα μάτια του.

— Ναί, απάντησε, αυτή η αντιπάθεια γεννήθηκε στην καρδιά σας από τον καιρό που ήσαστε παιδί. Δηλητηρίασε τη ζωή της φτωχής σας μητέρας. Ελπίζω όμως ότι τώρα διωρθώθηκατε...

«Έτσι τελείωσε αυτός ο διάλογος που έγινε με σιγανή φωνή σε μια σκοτεινή γωνιά της αίθουσας αναμονής. Έπειτα ο κ. Μύρστον μπήκε στο γραφείο του κ. Σπένλοου κι' έφυγε σε λίγο, προπεμπόμενος απ' αυτόν με τα λόγια:

— Καλά στέφανα... Σας εύχομαι κάθε ευτυχία!

«Εγώ, ακούγοντας αυτά τα λόγια, κύτταξα ξαφνιασμένος τον κ. Σπένλοου και τότε εκείνος μου εξήγησε ότι ο κ. Μύρστον επρόκειτο να ξαναπαντρευτή.

— Κάνει μάλιστα, όπως έμαθα, αρκετά καλό γάμο, πρόσθεσε.

— Η γυναίκα που θα πάρη είναι νέα;

— Όχι, είν' ενήλικη, απάντησε ο κ. Σπένλοου.

— Ο Θεός να την λυπηθή! Έκανε με συμπόνοια η Πέγκοττυ.

«Αφού τελείωσε η Πέγκοττυ τη δουλειά της, ο κ. Σπένλοου γύρισε προς έμένα και μου είπε ότι, έπειτ' από οχτώ μερες, η κόρη του ή Ντόρα έώρταζε τα γενέθλιά της κι' ότι θα θεωρούσε τον έαυτό του ευτυχή αν πήγαινα σ' ένα μικρό πίκ-νίκ που θα δινόταν μ' αυτή την ευκαιρία.

«Αμέσως, από την ίδια κιόλας στιγμή, άρχισα να χάνω τα λογικά μου. Την άλλη μέρα παραληρούσα από τη χαρά μου, όταν έλαβα μια ωραία πρόσκλησι επάνω στην οποία η Ντόρα είχε γράψει με τα πιο ωμορφα γράμματά της τα εξής: «Με τη συγκατάθεσι του μπαμπά, σας υπενθυμίζω το πίκ-νίκ μας». Και τις επόμενες μέρες τις πέρασα κυριολεκτικώς σε κατάσταση μέθης.

Πόσες άνοησίες δεν έκανα καθώς έτοιμαζόμουν γι' αυτό το πίκ-νίκ! Κοκκινίζω ακόμα με την ανάμνησι της γραβάττας που αγόρασα. Τα παπούτσια που πήρα ήταν τόσο στενά, ώστε θα είχαν περίφημα τ' θέσι τους σε μια συλλογή οργάνων βασανιστηρίων της 'Ιερής 'Εξετάσεως!

Την ημέρα του πίκ-νίκ, από τις έξη το πρωί, θρισκόμουν κιόλας στα άνθοπωλεία, όπου αγόρασα μια υπέροχη ανθοδέσμη για την Ντόρα. Και στις δέκα, ανέβαινα σ' ένα θαυμασίο άλογο που είχα νοικιάσει επίτηδες γι' αυτήν την περίπτωση, έχοντας την ανθοδέσμη μέσα στο... καπέλλο μου για να διατηρηθή πιο φρέσκια.

«Όταν έφτασα στο σπίτι, είδα απ' έξω την Ντόρα καθισμένη στον κήπο. Πώς να περιγράψω την εικόνα που παρουσίαζε η αγαπημένη μου μέσα στο ωμορφο εκείνο πρωινό, ανάμεσα στις πεταλούδες και τα λουλούδια, με το λευκό της καπέλλο και το γαλάζιο της φόρεμα!

Δέν ήταν ωστόσο μόνη. Κοντά της καθόταν μια νέα ως είκοσι χρόνων. Ωνομαζόταν δεσποινίς Μίλς και ή Ντόρα την φώναζε Τζούλια. Ήταν ή πιο στενή τους φίλη. Ευτυ-

χισμένη δεσποινίς Μίλς!

«Ο Ζίπ ήταν κι' αυτός εκεί και, μόλις με είδε, άρχισε πάλι να γαυγίζει. Όταν επρόσφερα την ανθοδέσμη μου άρχισε να τρίξη τα δόντια του με λύσσα!

— «Ω! ευχαριστώ, κύριε Κόπερφιλντ! φώναξε ή Ντόρα. Τί υπέροχα λουλούδια!

Θέλησα κάτι να πω, μα δεν μπόρεσα να προφέρω ούτε λέξι, τόσο συνταρακτική ήταν ή αγαπημένη μου! Βλέποντάς την να χώνη μέσα στα λουλούδια το μικρό της πηγουνάκι, έχανα κάθε έτοιμότητα, κάθε ικανότητα να μιλήσω. Και σήμερα ακόμα άπορώ πώς δεν έφώναξα εκείνη τη στιγμή: «Σκοτώστε με, δεσποινίς Ντόρα, αν αίσθάνεστε κάποιο οίκτο για μένα. Θέλω να πεθάνω εδώ!»

Κατόπιν ή Ντόρα θελησε να μυρίση τα λουλούδια μου κι' ο Ζίπ. Μα ο Ζίπ άρνήθηκε κι' άρχισε να μουγγρίζει. Γελώντας ή Ντόρα έφερε τα λουλούδια σιμώτερα στη μύτη το Ζίπ. Τότε αυτός άρπαξε με τα δόντια του ένα κλαρί από γεράνι και το κομματιάσε. Η Ντόρα τόν μάλλωσε και φώναζε: «Τα φτωχά μου λουλούδια!» με τόση συμπόνοια, που φαίνεται σαν να είχε δαγκώσει έμένα ο σκύλος της. Γιατί να μην ήταν αλήθεια αυτό!

— Κύριε Κόπερφιλντ, μου είπεν ή Ντόρα, υποθέτω ότι θα ευχαριστηθήτε αν μάθετε πώς αυτή ή δυσάρεστη μίς Μύρστον δεν είν' εδώ. Πήγε στο γάμο του άδελφού της κ' ή άπουσία της θα βαστάξη τουλάχιστον τρεις βδομάδες. Είμαι κατενθουσιασμένη!

Της απάντησα ότι πραγματικά αυτό έπρεπε να την ευχαριστή και πώς ό,τι την ευχαριστούσε εκείνη, με πλημμύριζε κι' έμένα από χαρά. Η δεσποινίς Μίλς, με ύφος καλόβολο και προστατευτικό, μάς κύτταζε χαμογελώντας.

— Είνε το πιο δυσάρεστο πλάσμα που γνώρισα στη ζωή μου, πρόσθεσε ή Ντόρα. Δεν μπορείς να φαντασθής τί φριχτό χαρακτήρα που έχει, Τζούλια.

— «Ω! έκανε ή δεσποινίς Μίλς μελαγχολικά. Δεν είνε δύσκολο να το φανταστώ. Γνώρισα πολλούς ανθρώπους...

«Απ' αυτό κατάλαβα ότι ή δεσποινίς Μίλς είχε δοκιμαστή κιόλας σκληρά από τη ζωή κι' ότι σ' αυτό ίσως ώφειλετο κάποια πικραμένη έκφρασις που είχε στο πρόσωπό της. Και πραγματικά, την ίδια μέρα έμαθα ότι ή υποθέσεις μου ήταν άκριβείς: ή δεσποινίς Μίλς είχε στη ζωή της έναν άτυχο έρωτα κ' είχε άποσυρθή σχεδόν από τόν κόσμο έπειτα από την άπογοήτευσί της εκείνη. Μα αυτό δεν την έμπόδιζε να παρακολουθή μ' ένα μελαγχολικό ένδιαφέρον και συμπάθεια τις έλπίδες και τους έρωτες των άλλων νέων.

Σε κάποια στιγμή, ο κ. Σπένλοου βγήκε από το σπίτι και ή Ντόρα διευθύνθηκε προς αυτόν, λέγοντας:

— Κυττάχτε, μπαμπά, τί ωραία λουλούδια!

Η δεσποινίς Μίλς χαμογέλασε στοχαστικά και το χαμόγελό της φαινόταν σαν νάλεγε: «Ω πεταλούδες, χαρήτε την σύντομη ύπαρξί σας στο δόλαμπρο πρωινό της ζωής!» Έπειτα, διασχίσαμε όλοι μαζί τόν κήπο και τραθήξαμε προς το άμάξι που μάς περίμενε και που θα μάς μετέφερε στην έξοχή.

Ποτέ μου δεν θα ξανακάνω τέτοιο περίπατο. Ο κ. Σπένλοου κ' ή δυο νέες κάθισαν μέσα στο άμάξι, έχοντας κοντά τους το καλάθι με τις προμήθειες και μια κιθάρα μέσα στη θήκη της. Φυσικά, το άμάξι ήταν άνοιχτό. Εγώ, ακολουθούσα από πίσω καθάλλα, κ' ή Ντόρα, που γύριζε τη ράχη της προς τα άλογα, θρισκόταν απέναντί μου. Είχε το μπουκέτο μου κοντά της στο μαξιλάρι, και δεν άφηνε τόν Ζίπ να κάθεται απ' αυτή τη μεριά από φόβο μήπως της λυώση τα λουλούδια. Τα επαιρνε συχνά στο χέρι της κι' ανάσαινε το άρωμά τους. Τότε τα μάτια μας συναντιόντουσαν, κι' άπορώ ακόμα πώς δεν πήδηξα πάνω από το κεφάλι του ά-

ραίου μου γκρίζου αλόγου για να πάω να την συναντήσω μέσα στο άμαξι.

Μου φαίνεται πώς είχε σκόνη, πολλή σκόνη. Θυμάμαι άόριστα πώς ό κ. Σπένλοου μου συνιστούσε κάθε τόσο να παραμερίσω από τό σύννεφο της σκόνης που σήκωνε τό άμάξι, μά έγώ δέν έδινα καμμιά προσοχή. Μέσα στη σκόνη, ή Ντόρα μου φαινόταν τυλιγμένη σ' έναν πέπλο έρωτος κι' ώμορφιάς, κι' αυτό μονάχα έβλεπα.

Κάθε τόσο ό πατέρας της με ρωτούσε πώς μου φαινόταν τό τοπίο που άπλωνόταν γύρω μας. «Θαυμάσιο!» του άπαντούσα, και μου φαίνεται πώς έτσι πράγματι ήταν, μά έγώ, δέν έβλεπα παρά μόνο την Ντόρα.

Ή Ντόρα έλαμπε μέσα στις άχτίνες του ήλιου, τά πουλιά ύμνουσαν την Ντόρα στά τραγούδια τους, ό θοριάς ψιθύριζε τό όνομα της Ντόρας. Κι' όλα τ' άνθη στους φράχτες, ως τό παραμικρό μπουμπούκι, ήσαν κι' αυτά μια είκόνα της Ντόρας.

Μου έδινε κουράγιο ή σκέψις ότι ή δεσποινίς Μίλς με καταλάβαινε. Κι' αλήθεια μονάχα ή δυστυχισμένη δεσποινίς Μίλς μπορούσε να μπη μέσα στά αισθήματά μου.

Δέν ξέρω πόση ώρα θάστηξε ή κούρσα, και δέν έμαθα ποτέ πού πήγαμε. Ίσως στά περίχωρα του Γκίλντφορντ, ίσως όμως και κάποιος μάγος της Χαλιμάς να πρόσταξε να βγή μέσ' απ' τη γή τό μέρος εκείνο για την ήμέρα αυτή και να τό εξαφάνισε κατόπιν για πάντα.

Ήταν ένα μέρος καταπράσινο άπάνω σ' ένα λόφο γεμάτο θελουδένια χλόη. Ύπηρχαν εκεί σουντωμένα δέντρα, ρείκια λουλούδια, κι' ένα όραιότατο τοπίο που άπλωνόταν ως εκεί που έφτανε τό μάτι.

“Ενοιωσα ώστόσο μια μεγάλη δοκιμασία, βλέποντας εκεί διαφόρους ανθρώπους, φίλους της οικογενείας Σπένλοου, που μάς περίμεναν. ‘Ακόμα κι' άπέναντι των γυναικών, ή ζήλεια μου δέν είχε όρια, όταν τις έβλεπα να πλησιάζουν την Ντόρα και να της κουβεντιάζουν. “Όσο για τους αντιπροσώπους του φύλου μου — και προπάντων ένα άγύρτη τρία-τέσσερα χρόνια μεγαλύτερό μου, με ρούσες φαβορίτες, για τις όποιες έδειχνε μι' άνυπόφορη ύπερηφάνεια — τους θεωρούσα όλους θανάσιμους έχθρούς μου.

“Ανοιξαν τά καλάθια με τις προμήθειες κι' άρχισαν να έτοιμάζουν τό πρόγευμα. ‘Ο νέος με τις φαβορίτες είπε τότε πώς ήξερε να φτιάχνη πρώτης τάξεως σαλάτα (τόν κακό του τόν καιρό!) και προκάλεσε έτσι τη γενική προσοχή. Ύπό τη διεύθυνσίν του, μερικά νέα κορίτσια άρχισαν να πλένουν και να κόβουν τά μαρούλια. “Ήταν κ' ή Ντόρα μαζί τους. “Ενοιωθα πώς ή μοίρα μου έδινε αυτόν τόν άνθρωπο για αντίζηλο κι' ότι έπρεπε ό ένας απ' τους δυό μας να πεθάνη.

‘Ο Φαβορίτας έφτιαξε τη σαλάτα του (άναρωτιέμαι πώς ήταν δυνατόν να φάη κανείς απ' αυτή· έγώ, για τίποτε στον κόσμο δέν θά την άγγιζα!) κι' ανέλαβε κατόπιν μόνος του τη διεύθυνση της κάβας, την όποια έγκατέστησε, τό κτήνος! μέσα στην κουφάλα ενός δέντρου. “Υστερα τόν είδα, με μισό άστακό στο πιάτο του, να τρώη μπρός στά πόδια της Ντόρας.

Δέν έχω παρά άμυδρή ιδέα του τί γίνηκε όταν είδα τό πένθιμο αυτό θέαμα. “Ήμουν πολύ εύθυμος, τό ξέρω, μά ή εύθυμία μου ήταν ψεύτικη. Διπλάρωσα μια νεαρή δεσποινίδα με

‘Η Ντόρα κι' έγώ βρεθήκα με καθισμένοι σ' ένα σοφά

ρόζ και με μικρά μάτια κι' αρχισα να έρωτροπώ τρελλά μαζί της. 'Εκείνη φάνηκε πρόθυμη ν' ανταποκριθῇ στο παιγνίδι μου. Τὸ ἔκανε τάχα γιατί τῆς ἄρεσα ἢ γιατί τῆς ἄρεσε ὁ Φαβορίτας κ' ἤθελε νὰ τὸν κάνῃ νὰ ζηλέψῃ; Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω.

Σὲ κάποια στιγμή, ἦπιαν ὅλοι στὴν ὑγεία τῆς Ντόρας. Προσποιήθηκα πὼς διακόπτω τὴν τρυφερὴ συνομιλία μου, γιὰ νὰ ὑψώσω κι' ἐγὼ ἀδιάφορα δῆθεν τὸ ποτήρι μου, καὶ νὰ τὴ συνεχίσω ἀμέσως κατόπιν. Συνάντησα τότε τὰ μάτια τῆς Ντόρας καὶ μοῦ φάνηκαν ἱκετευτικά. Μὰ, καθὼς με κυττάζε πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ ἀνθρώπου με τὶς ρούσες φαβορίτες, στάθηκα ἀδυσώπητος.

Ἡ δεσποινὶς με τὰ ρόζ εἶχε μιὰ μητέρα με πράσινα, πού μᾶς χώριζε, με διπλωματικὸ σκοπὸ, ὑποθέτω. 'Εξ ἄλλου, ἐκείνη τὴ στιγμή, σήκωσαν τὰ λείψανα τοῦ γεύματος κι' ἐπακολούθησε γενικὴ σύγχυσις. 'Εγὼ τότε τράβηξα κάτω ἀπ' τὰ δέντρα, γεμάτος λύσσα καὶ τύψεις. 'Αναρωτιόμουν ἂν ἔπρεπε νὰ προσποιηθῶ τὸν ἀδιάθετο γιὰ νὰ φύγω ἀγνωστο γιὰ ποῦ με τὸ ἄλογό μου, ὅταν ἔξαφνα ἀντίκρυσσα μπροστά μου τὴ δεσποινίδα Μίλς καὶ τὴν Ντόρα.

— Κύριε Κόπερφιλντ, μοῦ εἶπε ἡ δεσποινὶς Μίλς, χάσατε τὸ μυαλό σας.

Διαμαρτυρήθηκα καὶ εἶπα πὼς ἤμουν πολὺ καλὰ στὰ λογικά μου.

— Κι' ἐσύ, Ντόρα, ἐξακολούθησε ἡ δεσποινὶς Μίλς, ἔχασες τὸ μυαλό σου.

— ὦ Θεέ μου, ὄχι! ἔκανε ἐκείνη. Καθόλου!

— Κύριε Κόπερφιλντ, καὶ σὺ, Ντόρα, ξανάπε ἡ δεσποινὶς Μίλς με ὕφος πολὺ σοβαρὸ, φτάνουν πειὰ αὐτὰ τὰ ἀνθήτα ἀστεῖα. Μὴν ἀφήνετε μιὰ παιδιάστικη παρεξήγησι νὰ μαράνῃ τ' ἀνοιξιὰτικα λουλούδια τῶν καρδιῶν σας! Γιατί, μόλις τ' ἀγγίξῃ ἡ παγωνιά, δὲν μποροῦν πειὰ ν' ἀνθίσουν πάλι. Μιλᾶω — ἐξακολούθησε — θασιζομένη στὴν πείρα τοῦ παρελθόντος μου — τοῦ μακρυνοῦ, τοῦ ἀμετάκλητου παρελθόντος. Δὲν πρέπει νὰ καταστρέψετε χωρὶς λόγο τὴν καταπράσινη ὁδοὶ πού ἀνθίζει ἀνάμεσα στὴν ἔρημο τῆς Σαχάρας!

Δὲν ἤξερα πειὰ τί ἔκανα, ἐνοιώθα τὸν ἑαυτὸ μου νὰ φλογίζεται ὀλόκληρος ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια. 'Αρπαξά τὸ μικρὸ χέρι τῆς Ντόρας καὶ τὸ φίλησα, χωρὶς ἐκείνη νὰ μ' ἐμποδίσει. Φίλησα κατόπιν τὸ χέρι τῆς δεσποινίδος Μίλς, καὶ μοῦ φάνηκε ὅτι πετούσαμε κ' οἱ τρεῖς κατ' εὐθείαν στὸν ἑβδομο οὐρανό.

Δὲν ξανακατεβήκαμε πειὰ! Μείναμε ἐκεῖ ὀλόκληρο τὸ ἀπόγευμα, καθὼς περπατούσαμε κάτω ἀπ' τὰ δέντρα, με τὸ χεράκι τῆς Ντόρας, περασμένο δειλὰ στὸ δικό μου. ὦ Θεέ μου, γιατί νὰ μὴν πλανιέμαι ἀκόμα κάτω ἀπ' αὐτὰ τὰ δέντρα.

Μὰ, ἀλλοίμονο! πολὺ νωρὶς ἀκούσαμε τοὺς ἄλλους νὰ γελοῦν, νὰ μιλοῦν καὶ νὰ φωνάζουν: «Ντόρα!...» Τότε ξαναγυρίσαμε, καὶ παρακάλεσαν τὴν Ντόρα νὰ τραγουδήσῃ. Ὁ Φαβορίτας πετάχτηκε ἀπάνω γιὰ νὰ πάῃ νὰ φέρῃ τὴν κιθάρα, μὰ ἡ Ντόρα τοῦ εἶπε ὅτι κανεὶς, ἐκτὸς ἀπὸ μένα, δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὴν θρῇ. 'Απόμεινε ὁ φτωχὸς σαστισμένος κι' ἔτσι ἐγὼ τῆς ἔφερα τὴν κιθάρα, ἐγὼ τὴν ἔβγαλα ἀπὸ τὴ θήκη της, ἐγὼ κάθησα κοντὰ στὴν Ντόρα γιὰ νὰ τῆς κρατάω τὸ μαντῆλι καὶ τὰ γάντια της, κι' ἐγὼ μεθοῦσα ἀπὸ κάθε νότα τῆς ωραίας φωνῆς της... Κι' ἐκείνη, τραγούδησε γιὰ μένα, γιὰ μένα πού τὴ λάτρευα... Ὅλοι οἱ ἄλλοι μπορούσαν νὰ τὴν χειροκροτοῦν ὅσο ἤθελαν, μὰ ἦταν βέβαιον πὼς δὲν εἶχε τραγουδήσει καθόλου γι' αὐτούς.

Ἦμουν τρελλὸς ἀπὸ τὴ χαρὰ μου. Ὅλα ἦσαν τόσο ωραῖα, ὥστε φοβόμουν μήπως δὲν εἶνε ἀληθινὰ. Φοβόμουν μήπως ξυπνήσω ἔξαφνα στὸ κρεβάτι μου, στὴν κάμαρή μου. Μὰ, ὄχι, ἦταν ἡ Ντόρα αὐτὴ πού τραγουδοῦσε. 'Επειτα τραγούδησαν καὶ ἄλλες, καὶ τέλος ἡ δεσποινὶς Μίλς, πού μᾶς κατασυγκίνησε με μιὰ ρομάντσα γιὰ τοὺς ἡχούς τοὺς κοιμισμένους στὴ σπηλιά τῆς 'Αναμνήσεως, σὰν νὰ ἦταν ἑκατὸ χρόνων. Τὸ θράδου ἦρθε, ἔφτιαξαν τσάι ἐπάνω σὲ μιὰ τσιγγάνικη φωτιά κι' ἐγὼ ἤμουν πάντα εὐτυχισμένος.

'Εγὼ μάλιστα περισσότερο ἀπὸ ποτὲ εὐτυχισμένος, ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τῆς διαλύσεως κι' ὅλοι οἱ καλεσμένοι, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Φαβορίτα, τράβηξαν ὁ καθένας ἀπὸ κεῖ πού εἶχε ῥθῇ, ἐνῶ ἐμεῖς ξαναπαίρναμε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς μέσα στὸ γαλῆνιο θράδου, στὶς τελευταῖες λάμψεις τοῦ δειλινοῦ, ἀνασαίνοντας τὰ γλυκὰ ἀρώματα πού ξεχυνόντουσαν ὀλόγυρά μας. Καθὼς ὁ κ. Σπένλοου, πού τὸν εἶχε θαρύνει ἡ σαμπάνια, εἶχε ἀποκοιμηθῇ σὲ μιὰ γωνιά τοῦ ἀμαξιοῦ, ἔφερα τὸ ἄλογό μου δίπλα στὸ ἀμάξι καὶ κουβέντιαζα με τὴν Ντόρα.

'Εκείνη θαύμασε τὸ ἄλογό μου καὶ τὸ χάιδεψε (ὦ! πόσο

θὰ ἤθελα νὰ ἤμουν στὴ θέσι τοῦ ἀλόγου μου!) Κι' ἔπειτα, καθὼς ὁ ἄνεμος δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀφήσῃ ἡσυχία τὸ σάλι της, ἀναγκάστηκε πολλές φορές νὰ τὸ ταχτοποιήσῃ στὸ λαιμό της. Μοῦ φαίνεται μάλιστα πὼς ὁ Ζίπ καταλάβαινε πειὰ τί συνέβαινε κι' ἐνοιώθε πὼς ἦταν φρόνιμον νὰ κλείσῃ εἰρήνη μαζί μου.

Τὴ ξύπνη πού ἦταν αὐτὴ ἡ μικρούλα δεσποινὶς Μίλς! Καὶ τί καλὴ!

— Κύριε Κόπερφιλντ, μοῦ εἶπε, ἐλάτε σὰς παρακαλῶ μιὰ στιγμή ἀπὸ τὸ μέρος μου. Θέλω νὰ σὰς μιλήσω.

Μέσα σ' ἓνα δευτερόλεπτο, θρήθηκα ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τοῦ ἀμαξιοῦ, κι' ἔσκυπα πρὸς τὴν δεσποινίδα Μίλς.

— Ἡ Ντόρα θάρρη νὰ περάσῃ μερικὲς μέρες στὸ σπίτι μας. Θὰ φύγουμε μαζί μεθαῦριο. 'Αν θέλετε νάρρητε νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇτε, εἶμαι βέβαιη πὼς ὁ μπαμπᾶς θὰ χαρῇ πολὺ νὰ σὰς γνωρίσῃ.

Τὴ ἄλλο μπορούσα νὰ κάνω παρὰ νὰ ἐπικαλεσθῶ ὅλες τὶς εὐλογίες τοῦ οὐρανοῦ στὴ δεσποινίδα Μίλς καὶ νὰ σημειώσω τὴν διεύθυνσί της στὴν πιὸ σίγουρη γωνία τῆς μνήμης μου! Τὴ ἄλλο μπορούσα νὰ κάνω, παρὰ νὰ δείξω στὴν δεσποινίδα Μίλς, με θλέμμα γεμάτο εὐγνωμοσύνη καὶ με θερμὰ λόγια, πόσο θαύμαζα τὴν καλωσύνη της καὶ ποιά ἀνεκτίμητη ἀξία ἔδινε στὴ φιλία της.

Τότε ἐκείνη μ' ἀπομάκρυνε, λέγοντάς μου με γλυκύτητα: «Ξαναγυρίστε κοντὰ στὴν Ντόρα!» ὅπως καὶ ξαναγύρισα. Ἡ Ντόρα ἔσκυψε ἔξω ἀπὸ τὸ ἀμάξι καὶ ὅλο τὸν ἄλλο δρόμο τὸν κάναμε κουβεντιάζοντας. Εἶχα φέρει μάλιστα τὸ ἄλογό μου τόσο κοντὰ στὸ ἀμάξι, ὥστε ἔγδαρε τὸ γόνατό του στὴ ρόδα, πράγμα πού μοῦ στοίχισε τριῶν λιρῶν ἀποζημίωσι στὸν ἰδιοκτήτη του, ἂν καὶ τὶς ἔδωσα πρόθυμα, λέγοντάς μεσα μου πὼς εἶχα πληρώσει πολὺ φτηνὰ μιὰ τόσο μεγάλη εὐτυχία.

'Εν τῷ μεταξύ, ἡ δεσποινὶς Μίλς κύτταζε τὸ φεγγάρι καὶ ψιθύριζε στίχους, καθὼς θυμόταν τὸ μακρυνὸ καιρὸ πού ἦταν κι' αὐτὴ εὐτυχισμένη.

Τὸ Νόργουντ ἦταν πειὰ κοντὰ καὶ φτάσαμε πολὺ γρήγορα. Ὁ κ. Σπένλοου ξύπνησε τὴ στιγμή πού σταματοῦσε τὸ ἀμάξι καὶ μοῦ εἶπε:

— 'Ελάτε λοιπὸν μέσα νὰ ξεκουραστῇτε λίγο.

'Υπάκουσα εὐχαρίστως καὶ μῆκαμε ὅλοι μέσα στὸ σπίτι. 'Εκεῖ μᾶς σερβίρισαν σάντουιτς, κρασί καὶ κρύο νερό. Μέσα στὸ καλοφωτισμένο δωμάτιο, ἡ Ντόρα μοῦ φαινόταν τόσο ὑπέροχη, ὥστε δὲν μπορούσα ν' ἀποσπάσω τὰ μάτια μου ἀπὸ πάνω της κ' εἶχα ἀπομείνει κυττάζοντάς την ὡς τὴ στιγμή πού τὰ ροχαλητά τοῦ κ. Σπένλοου μοῦ θύμισαν τὴ σκληρὴ πραγματικότητα καὶ μ' ἔκαναν ν' ἀποφασίσω νὰ φύγω.

Ὅταν ξύπνησα τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ, ἤμουν ἀποφασισμένος νὰ ἐκμυστηρευθῶ τὸν ἑρωτά μου στὴν Ντόρα, γιὰ νὰ κριθῇ ἡ τύχη μου, γιὰ νὰ γίνω τρισευτυχισμένος ἢ τρισδυστυχισμένος.

Πέρασα τρεῖς μέρες φριχτῆς ἀναμονῆς. Καὶ τέλος τὴν τέταρτη μέρα, στολισμένος καὶ μυρωμένος ἀνάλογα πρὸς τὴν περίστασι, πῆγα στὸ σπίτι τῆς δεσποινίδος Μίλς, με τὴν ἐξομολόγησί μου ἑτοιμῇ.

Ὁ κ. Μίλς δὲν ἦταν ἐκεῖ. (Οὔτε τὸν χρειάζομαι ἄλλωστε). Μὰ ἡ δεσποινὶς Μίλς ἦταν στὸ σπίτι. Καὶ ἡ δεσποινὶς Μίλς μοῦ ἔφτανε.

Μὲ ὠδήγησαν στὸ πρῶτο πάτωμα, σ' ἓνα μικρὸ σαλόνι, ὅπου θρискόντουσαν ἡ δεσποινὶς Μίλς καὶ ἡ Ντόρα, καθὼς κι' ὁ Ζίπ. Ἡ δεσποινὶς Μίλς ἀντέγραφε μουσικὴ, μιὰ ρομάντσα τῆς ὁποίας θυμάμαι ἀκόμα τὸν τίτλο: «Πένθιμο τραγοῦδι τῆς 'Αγάπης». Κ' ἡ Ντόρα ζωγράφιζε λουλούδια! Μπορεῖτε νὰ φανταστῇτε τί δοκίμασα ὅταν ἀναγνώρισα σ' αὐτὰ τὰ λουλούδια μου πού τῆς εἶχα προσφέρει πρὶν ξεκινήσουμε γιὰ τὸ «πικ-νίκ»! Ἡ ἀλήθεια με ὑποχρεώνει νὰ πῶ ὅτι δὲν ἔμοιαζαν καὶ πολὺ καὶ μάλιστα ὅτι δὲν ἔμοιαζαν με κανένα λουλούδι ἀπ' ὅσα ξέρω, μὰ τ' ἀναγνώρισα ἀπὸ τὸ χαρτί στὸ ὁποῖο ἦσαν τυλιγμένα καὶ τὸ ὁποῖο εἶχε ζωγραφιστῇ με μεγάλη ἀκρίβεια.

Ἡ δεσποινὶς Μίλς χάρηκε πολὺ πού με εἶδε καὶ λυπήθηκε γιατί ὁ πατέρας της εἶχε θγῇ ἔξω. Κουβέντιασε μαζί μας ἀρκετὴ ὥρα κι' ἔπειτα, ἀποθέτοντας τὴν πέννα ἀπάνω στὸ πένθιμο τραγοῦδι, σηκώθηκε κι' ἔξαφανίστηκε.

'Αρχισα νὰ τὰ χάνω, ὅταν ἔμεινα μόνος με τὴν Ντόρα, καὶ νὰ σκέφτωμαι ν' ἀναβάλω τὴν ἐξομολόγησί μου γιὰ τὴν ἄλλη μέρα.

— 'Ελπίζω ὅτι τὸ φτωχό σας ἄλογο δὲν κουράστηκε πολὺ προχτές, εἶπεν ἡ Ντόρα, ὑψώνοντας πρὸς ἐμένα τὰ με-

γάλα της μάτια. Ήταν μιά μεγάλη κούρσα γι' αυτό.

Σκέφτηκα ότι δεν έπρεπε ν' αναβάλω την εξομολόγησί μου.

— Γι' αυτό βέβαια ήταν μιά μεγάλη κούρσα, απάντησα, γιατί δεν είχε κανένα νά τοῦ δίνη κουράγιο.

— Φτωχό ζώο! Τουλάχιστον τοῦ δώσατε νά φάη; ρώτησε ἡ Ντόρα.

Ξαναγύρισα στήν ἀρχική μου ἰδέα ν' αναβάλω την εξομολόγησί μου γιά τήν ἄλλη μέρα.

— Ναί, ναί, εἶπα, τὸ περιποιήθηκα καλά. Θέλω νά πῶ ὅτι αὐτὸ δὲν ἔκανε κουράγιο ὅπως ἐγὼ ἀπὸ τὴν μεγάλη εὐτυχία πού ἐνοιώθα με τὸ νά εἶμαι κοντά σας.

Ἡ Ντόρα ἔσκυψε πάνω ἀπ' τὸ σχέδιό της καὶ εἶπε ἔπειτ' ἀπὸ μερικές στιγμές:

— Καὶ ὅμως δὲν φαινόσαστε νά ἐκτιμᾶτε τὴν εὐτυχία αὐτὴ σὲ κάποια στιγμή.

Κατάλαβα πὼς εἶχε φτάσει ἡ στιγμή πού ἔπρεπε νά κάνω τὴν εξομολόγησί μου κι' ὅτι ἔπρεπε νά ἐνεργήσω ἀμέσως.

— Καὶ μάλιστα δὲν φαινόσαστε νά ἐνδιαφέρεστε καθόλου γι' αὐτὴν, ἐξακολούθησε ἡ Ντόρα, τὴν ὥρα πού καθόσαστε πλάϊ στὴ δεσποινίδα Κίτ.

Αὐτὸ ἦταν τὸ ὄνομα τῆς δεσποινίδος με τὰ ρόζ καὶ με τὰ μικρά μάτια.

— Ἐξ ἄλλου, δὲν βλέπω γιὰ ποῖο λόγο θά ἐνδιαφερόσαστε, συνέχισε, ἡ Ντόρα, καὶ μάλιστα γιατί τὸ λέτε αὐτὸ εὐτυχία. Μὰ χωρὶς ἄλλο δὲν σκεφτόσαστε πάντοτε αὐτὸ πού λέτε, καὶ κανένας δὲν σᾶς ἀμφισβητῇ τὴν ἐλευθερία νά κάνετε ὅ,τι σᾶς ἀρέσει. Ζίπ, κακὸ παιδί, ἔλα δῶ.

Δὲν ξέρω πὼς τὰ κατάφερα, μὰ ὅλα ἐγίναν σὲ μιά στιγμή. Ἐφώναξα τὸ δρόμο στὸ Ζίπ κι' ἄρπαξα τὴν Ντόρα στήν ἀγκαλιά μου. Στάθηκε γεμάτος εὐγλωττία, τὰ λόγια μούρχόντουσαν μόνον τους. Τῆς εἶπα πόσο τὴν ἀγαποῦσα, τῆς εἶπα ὅτι θά πέθαινα χωρὶς αὐτὴν, ὅτι τὴν λάτρευα. Κι' ὁ Ζίπ, στὸ διάστημα αὐτό, γαύγιζε σάν τρελλὸς χωρὶς συγκρατημὸ.

Ὅταν εἶδα τὴν Ντόρα νά χαμηλώνει τὸ κεφάλι της καὶ ν' ἀρχίζει νά κλαίει καὶ νά τρέμει, ἡ εὐγλωττία μου μεγάλωσε ἀκόμα περισσότερο. Ἦθελα νά πεθάνω γι' αὐτὴν; Μιὰ λέξι της ἔφτανε, κ' ἤμουν ἔτοιμος. Τὴ ζωὴ χωρὶς τὴν ἀγάπη τῆς Ντόρας, δὲν τὴν ἤθελα. Τὴν ἀγαποῦσα ἀπὸ τότε πού τὴν εἶχα διη γιὰ πρώτη φορά. Τὴν ἀγαποῦσα αὐτὴ τὴ στιγμή μέχρι τρέλλας, καὶ θά τὴν ἀγαποῦσα πάντοτε ἔτσι. Ὑπῆρξαν ἔρασταί καὶ πρὶν ἀπὸ μένα, καὶ θά ὑπάρχουν πάντοτε. Μὰ κανεὶς ποτέ δὲν ἀγάπησε, οὔτε θ' ἀγαποῦσε ὅπως ἀγάπησα ἐγὼ τὴν Ντόρα... Ὅσο πιὸ πολὺ μιλοῦσα, τόσο κι' ὁ Ζίπ ἐγαύγιζε... Καθένας μας, με τὸν τρόπο του, γινόταν πιὸ τρελλὸς ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή.

Καὶ νά πού, ἔξαφνα, ἡ Ντόρα κι' ἐγὼ βρεθήκαμε καθισμένοι ἡσυχά στὸν σοφᾶ. Ὁ Ζίπ, μπροστὰ στήν κυρία του, με κύτταζε με τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του ἀρκετὰ καλόθωλα. Εἶχα λυτρωθῇ ἀπὸ ἕνα μεγάλο θάρος. Βρισκόμουν σὲ μιά κατάσταση τελείας μακαριότητος: Ἡ Ντόρα κι' ἐγὼ εἴμαστε ἀρραβωνιασμένοι.

Μοῦ φαίνεται ὅτι εἶχαμε κάποια ἰδέα πὼς ὅλ' αὐτὰ ἔπρεπε νά τελειώσουν με γάμο. Ἐπρεπε νά τὴν ἔχουμε, ἀφοῦ ἡ Ντόρα ἔθεσε ὡς ὅρο ὅτι δὲν θά παντρευόμαστε χωρὶς τὴ συγκατάθεσι τοῦ μπαμπᾶ της. Πάντως τὸ πιὸ βέβαιο εἶνε ὅτι μέσα στὴ νεανική μας ἔκστασι, δὲν σκεφτόμαστε καθόλου τὸ μέλλον κι' ὅτι, χωρὶς νά κυττάζουμε μακρύτερα, τὸ παρὸν, μέσ' στὴν εὐτυχισμένη του ἀγνοία μᾶς ἔφτανε. Συμφωνήσαμε νά μὴν ποῦμε τίποτε στὸν κ. Σπέν-λοου, μὰ οὔτε στιγμή δὲν μᾶς πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό ἡ ἰδέα ὅτι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν ἦταν καὶ τόσο σωστό.

Ἡ δεσποινὶς Μίλς φαινόταν πιὸ στοχαστική ἀπὸ ποτὲ, ὅταν ἡ Ντόρα, πού πῆγε νά τὴν πάρει, τὴν ξανάφερε. Χωρὶς ἄλλο τὰ γεγονότα πού εἶχαν διαδραματισθῇ, ξυπνοῦσαν τοὺς κοιμισμένους ἡχούς μέσα στὶς σπηλιές τῶν Ἀναμνήσεων της... Ὡστόσο μᾶς ἔδωσε τὴν εὐλογία της καὶ μᾶς βεβαίωσε γιὰ τὴν ἀκλόνητη φιλία της.

Ὡ! εὐτυχισμένοι καιροί, γεμάτοι παιδιάρια, χίμαιρες, χάρεις!

Εὐτυχισμένοι καιροί πού πῆρα

τὸ μέτρο τοῦ δαχτύλου τῆς Ντόρας γιὰ νά τῆς φτιάξω ἕνα δαχτυλίδι με τὴ φράσι: «Μὴ με λησμόνει» καὶ πού ὁ κοσμηματοπώλης, ὁ ὁποῖος μάντεψε τὸ μυστικὸ μου, ἔγραψε τὴν παραγγελία μου γελώντας κάτω ἀπ' τὰ μουστάκια του καὶ μ' ἔβαλε νά πληρώσω γι' αὐτὸ ὅσα ἤθελε!...

Εὐτυχισμένοι καιροί, ὅπου με μεθοῦσε τὸ μυστικὸ μου κ' ἡ σημασία πού τοῦ ἔδινε, πού μ' ἔκανε τόσο εὐτυχισμένο ἡ ἰδέα ὅτι ἀγαποῦσα τὴν Ντόρα, κι' ὅτι ἀγαπιόμουν ἀπ' αὐτὴ, ὥστε νόμιζα πὼς πλανιόμουν ψηλά στοὺς οὐρανούς, πάνω ἀπὸ τοὺς ἄλλους δυστυχισμένους ἀνθρώπους πού ἀγνοοῦσαν αὐτὴ τὴν εὐδαιμονία!

Εὐτυχισμένοι καιροί, πού εἶχαμε τὸν πρῶτο μεγάλο μας καυγᾶ (ὀχτὼ μέρες περίπου μετὰ τοὺς ἀρραβῶνες μας, πού ἡ Ντόρα μοῦ ἐπέστρεψε τὸ δαχτυλίδι μου μέσα σ' ἕνα μπιλιέττο διπλωμένο σάν καπέλλο χωροφύλακα, πού περιείχε αὐτὴ τὴν τρομερὴ φράσι: «Ὁ ἔρως μας ἀρχισε με τὴν τρέλλα καὶ τελειώνει μέσ' στὴν ἀπελπισία!» καὶ πού μόλις τὴ διάβασα ἀρχισα νά τραβάω τὰ μαλλιά μου, λέγοντας πὼς ὅλα εἶχαν τελειώσει!

Εὐτυχισμένοι καιροί, πού ἔτρεξα στὸ σπίτι τῆς δεσποινίδος Μίλς, τὴν ὁποία κατάρθωσα νά δῶ κρυφὰ στήν κουζίνα, καὶ τὴν ὁποία ἰκέτευσα νά ἐπέμνη μεταξύ μας γιὰ νά προλάβει τὸ ἀνεπανόρθωτο!... Πού ἡ δεσποινὶς Μίλς δέχτηκε πρόθυμα νά ἐπέμνη καὶ ξαναγύρισε σὲ λίγο μαζί με τὴν Ντόρα, ἐξορκίζοντάς μας, ἐν ὀνόματι τῆς πικρῆς τῆς πείρας, νά κάνουμε ἀμοιβαίως ὑποχωρήσεις γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὴν ἀπελπισία τοῦ ἔρωτος!

Εὐτυχισμένοι καιροί, πού συμφιλιωθήκαμε κλαίγοντας καὶ ξαναβρήκαμε τὴν εὐτυχία σ' αὐτὴ τὴν κουζίνα πού εἶχε μεταμορφωθῇ σὲ ναὸ τοῦ ἔρωτος! Πού ἐγκαινιάσαμε ὁλόκληρο σύστημα ἀλληλογραφίας διὰ μέσου τῆς δεσποινίδος Μίλς με τὴ συμφωνία νά στέλνουμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο μιά τουλάχιστον ἐπιστολὴ τὴν ἡμέρα!

Ἄ! ὁ εὐτυχισμένος καιρὸς! γεμάτος παιδιαστικές τρέλλες, χίμαιρες, χάρεις! Ἀπ' ὅλες τὶς περιόδους τῆς ζωῆς μου τῆς περασμένης δὲν ὑπάρχει καμμιά ἄλλη πού νά με κάνη νά χαμογελάω ἔτσι, με μιά τόσο τρυφερὴ συγκίνησι.

III

Μόλις ἀρραβωνιάστηκα με τὴν Ντόρα, ἔγραψα στήν Ἀγνή μιά ἐκτενὴ ἐπιστολὴ, στήν ὁποία προσπαθοῦσα νά τὴν κάνω νά καταλάβῃ πόσο ἤμουν εὐτυχισμένος καὶ πόσο γοητευτικὸ πλᾶσμα ἦταν ἡ Ντόρα. Ἰκέτευα τὴν Ἀγνή νά μὴ φαντασθῇ ὅτι ἐπρόκειτο κι' αὐτὴ τὴν φορά γιὰ ἕνα ἄστατο πάθος πού θά τὸ διαδεχόταν σὲ λίγο ἐν' ἄλλο, ἢ γιὰ μιά ἀπὸ τὶς νεανικὲς ἐκείνες τρέλλες, σχετικῶς με τὶς ὁποῖες ἀστειευόμαστε τόσο συχνὰ μαζί. Τὴν βεβαίωνα ὅτι ὁ ἔρως μου ἦταν ἀκαταμέτρητος σὲ θάθος καὶ τῆς ἐξέφραζα τὴν πεποίθησί μου ὅτι ποτέ δὲν εἶχα ἀγαπήσει ἔτσι.

Ἐνῶ ἔγραφα στήν Ἀγνή ἕνα φωτεινὸ θράδυ, μπρὸς στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρό μου κι' ἐνῶ ἡ ἀνάμνησι τῶν ὁλοκάθαρων ματιῶν της καὶ τῆς γλυκειᾶς φυσιογνωμίας της με πλημμύριζε ἀσυναίσθητα, μιά τέτοια γαλήνη διαδέχτηκε μέσα μου τὴν πυρετώδη ἔξαψι μέσα στήν ὁποία ζοῦσα τὶς τελευταῖες ἡμέρες, ὥστε συγκινήθηκα μέχρι δακρύων. Θυμᾶμαι ὅτι ἔμεινα ἐπὶ πολλὴ ὥρα, με τὸ κεφάλι μου στηριγμένο στὸ χέρι μου, μπροστὰ στὴ μισογραμμένη ἐπιστολὴ μου, ἔκανα τὴ σκέψι ὅτι ἡ Ἀγνή ἦταν ἕνα ἀπαραίτητο στοιχεῖο γιὰ τὴν οἰκογενειακὴ μου εὐτυχία. Μοῦ φαινόταν ὅτι μέσα στὸ γαλήνιο σπίτι πού θά τὸ ἔκανε ἱερὸ με τὴν παρουσία της, ἡ Ντόρα κι' ἐγὼ θά εἴμαστε περισσότερο εὐτυχισμένοι ἀπ' ὅ-

πουδήποτε ἄλλο. Μοῦ φαινόταν ὅτι μέσ' στὴ χαρὰ καὶ μέσ' στὸν πόνο, μέσ' στὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀπογοήτευσι, μέσα σὲ ὅλες μου τὶς συγκινήσεις με μιά λέξι, ἡ καρδιά μου θά κατέφευγε σ' αὐτὴ, σάν στὸ ἀσφαλέστερο ἄσυλο καὶ τὴν καλύτερη φίλη.

Γιὰ τὸ Στῆρφορθ, δὲν τῆς ἔγραψα οὔτε λέξι. Τῆς ἐξήγησα μόνο ὅτι μεγάλη θλίψι θασίλευε στὸ Γιάρμουθ ἐξ αἰτίας τῆς φυγῆς τῆς Ἐμιλυ κι' ὅτι ἡ συνθήκες με τὶς ὁποῖες εἶχε φύγει με εἶχαν κάνει νά λυπηθῶ διπλᾶ. Μὰ κατάλαβα νά ὅτι ἡ Ἀγνή θά μάντευε εὐκολὰ ὅλη τὴν ἀλήθεια.

(Ἀκολουθεῖ)

Προσεχῶς στὸ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ἡ καταπληκτικὴ ἱστορία μιᾶς ἐπικῆς θασίλισσας τῶν ἐλληνικῶν θουνῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας.

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΘΛΟΙ

ΧΡΥΣΩΣ ΤΗΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΣΣΑΣ

ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΩΛΟΥ

ΚΑΠΕΤΑΝ ΔΙΑΒΟΛΗ